

WIADOMOSCI WARSZAWSKIE
WE SRZODĘ DNIA 7. PAZDZIERNIKA ROKU 1767.

Z TUREK

Z Carogrodu d. 1. Sierpnia.

Morowa zaraza, która do tąd nieznaczna w tym mieście stołecznym była, od kilku dni bardzo się szerzyć zaczęła, tak dalece, iż rzadka jest część Miasta, któraby oney nie doznawała. Dnia 24 tego miesiąca wszczął się pożar w części Miasta *Gigal-Oglau* nazwaney i spalił dwa Pałace, z których jeden *Tefterdara* (Podskarbiego najwyższego) wy rozrzucić kazala.

był mieszkaniem. Pałac *Kioja-Beja* ledwie od pożaru tego był zachowany, musiano iednak wszystkie ku ulicy stawione altany zburzyć. Ormianie odszczepieńcy gdy od kilku lat znaczne naprawy i rozprzestrzenienia Kościoła *Patryarchalnego* swolego przedsięwzięli bez otrzymania przyzwoitego od *Zwierzchności Tureckiej* pozwolenia, ta o tym uwiadomiacze, na wszystkie uczynione napra-

Z WŁOCH

Z Rzymu d. 29. Sierpnia

Jmć X. Bartłomiej *Millo* mianowany jest Nuncyuszem nadzwyczajnym Oycza Świętego, dla przyięcia na granicy, Arcy-Xiężniczki Jozefy, przyszłej Małżonki Króla Jmci obojga Sycylii, kiedy tamtędy do Neapolu zmierzając, przejeżdżać będzie. Stała nowa z Dworem Wiedeńskim ugoda, mocą której wywołancy wszyscy wzajemnie przez lat pięć wydani być mają. Za odebraniem wiadomości, iż się nieiakię morowey zarazy znaki na galerze pewney Maltańskiey pokazały, wyszły rozkazy przyzwoite dla ochronienia od tey przygody stanów Kościelnych. Pan *Maffei* mający dozór walnych gościńców ogłosił wyrok, mocą którego wszyscy mieszkający przy dawney od Rzymian starożytnych ieszcze zbudowaney drodze od *Ponte-Molle* aż do *Ponte di Viterbo*, też drogę dla wygody Królowey Jemci przyszłej obojga Sycylii, przejeżdżać tamtędy mającey, na prawiać są obowiązani. Margrabia *Camilla Massimi* odebrał od Oycza Świętego zlecenie doglądania tego aby tak Ekwipażem

iako i służącym teyże Królowey Jemci wszystkiego czego tylko potrzebować będą dostarczono. Miasto *Spoleto*, które tylko co poczyniło powstawać po nieznośnych szkodach poniesionych przez trzęsienie ziemi, które się przed kilką miesiącami przytrafiło, znowu znaczny uszczerbek poniósł przez nowe trzęsienie, którym większa część budynków naprawionych lub na nowo zbudowanych zburzona była.

Z Rzymu d. 8. Września.

Libo Cesarz już *incognito* tylko ma się tu znajdować z tym wszystkim wiele tu czynią przygotowania na wyrządzenie temu powinych Honorów, i różne rozrywki mają być dla przybycia jego sprawowane. Jakoż już miejsce na Opery na *Theatrum d' Argentina* wyznaczone jest, i dla tego sławnemu w Muzyce Panu *Sachini* do *Maulandu*, a Panu *Gradani* niemniej z głosu wziętemu do Neapolu wyjechać ztąd niepozwolono, lubo tam usilnie wzywani byli.

Z Florencyi d. 12. Września.

Arcy-Xiążę Jmć, Xiążę W. Tokkański ogłosić kazał amnistyą powszechną pod datą 27 Sierpnia dla wszystkich zbiegów

woyfl
i dla t
im po
mniłty
rzy l
dopus
Ulryk
do Li
dać za
cia po
borne
iako i
iakiel
linblaz
Z
Z
Swie
dek p
żność
Pan S
służbie
iący z
z po
dy i
miał r
śmier
Boulog
za do
Z
Z
Bat
sboroug
Loslive
Angiel
sleyze

woyśka Toskańskiego, iako też i dla tych, którzy do ucieczki im powodem byli. Od tey armisty ci tylko oddaleni są którzy innych iakich występków dopuścili się. Kupiec pewny Ulryk Kraun nazwany z Smirny do Liworny przybywszy zakładać za Przywileiem W. Xiążęcia począł fabrykę farb najwborniejszych tak do malarstwa iako i do farbiarstwa zgodnych, iakie są; Karminiek, Laka, Berlinblau, &c.

Z F R A N C Y I

Z Paryża d. 10. Września.

Swiezo tu zdarzony przypadek przypomina nam ostrożność w zbieraniu Grzybów. Pan Schobre Rodem Niemiec w służbie Xiążęcia de Conty zostający z siedmiu innymi Ludźmi z pomiędzy których jeden młody i w Aptekarskiej sztuce miał nieco doświadczenia naglą śmiercią umarli, że w Gaju de Boulogne zarazliwych grzybów za dobre nazbierawszy ziedli je.

Z A M E R Y K I.

Z Charles-Town d. 24. Lipca.

Bat pocztowy Angielski le Hill-sborough, pod rządem Kapitana Loslive-Grove z Jndyi zachodniey Angielskiej przybył tu dnia dzisiejszego, a gdy przez 24 dni

plynął od Pensacola, przez dla gość drogi, niedostatku w żywności i innych potrzebnych rzeczach doznawać począł, udał się więc do Hawany chcąc się tam opatrzyć wpotrzebną wyprawę, ale gdy się nadgłosiwszy do Kommandanta, chciał przybić do lądu, po dwakroć doń dano z dział ognia tak że mało go nie zatopiono, i gdyby był wcześniej nie cofnął się wtecz zapewne byłby w wodach pograżony, bo iuż wiele innych armat ciężko ładownych przeciw niemu wyrzucowano. Dają się z tym słyszeć Hiszpani, że żadnemu Okrętowi, któryby był pod Angielską banderą niedozwolą przytępu do owego portu, iakoż iuż w kilku tygodniach po trzy razy złe przywitali Anglików.

Z N I E M I E C

Z Wiednia d. 12. Września.

Dnia 9 tego miesiąca przybito tu rozkaz Cesarzki: przez ten, Obywatelom, którzy do tych czas złażki Nayiaśniejszey Cesarzowy Królowy Jeymei mieli wolność wywożenia uschłego drzewa na opał złażów Cesarzkich, a tey złażki na złe używając, wielką czynili szkodę ośliwie w młodych drzewach wy-

cinając je podług swego upodobania, zakazuje się więc od tąd aby żaden do wspomnianych lasów pod surową karą po jakiegokolwiek drzewo ięździć nie ważył się.

Z Wiednia d. 26. Września.

Cena najmnych domów tak w Mieście tutejszym iako i na przedmieściach, od niejakiego czasu niezmiernie jest powiększona, tak dalece, iż dla liczby zbyt wielkiej Obywatelów, dostarczającego mieszkania znaleźć nie można, chociaż wiele nowych domów zbudowano. Ta rzecz już dawno powodem była do zamyslenia o zniesieniu naszych okopów, i stawieniu na ich miejscu domów. Rzecz jest prawie nie wątpliwa, iż te zamysły w krótkie do skutku przywiezione będą. Zabiegając nie dostatkowi zboża i mąki naznaczono 600 tysięcy Złotyeh na wystawienie wielkiego magazynu. Podług zaśłego nowego rozporządzenia bank tutejszy nie będzie już od tąd przyjmował pieniądze na prowizyą. Zaśzedł też rozkaz aby dla wygody Kupców giełda zbudowana była. Dnia 23 tego miesiąca którego Arcy-Xiężniczka Jemć Jozefa iako przyzła Małżonka i

Króla Jmci oboyga Sycylii miała podług zwyczaju z dawna w domu Austryackim trwającego uczynić uroczyście zrzeczenie dziedzictwa wszelkiego, któreby na nią po Oycu lub Matce spadać kiedykolwiek mogło; wszyscy Ministrowie i Kontyliarze stanu, także Kardynał Jmć Arcy-Biskup tutejszy zgromadzili się o w pół do jedenaściey godzinie porannej na Sali radney w *Schönbrunn*. Xiążę *de S. Elisabeth* Posel Króla Jmci oboyga Sycylii, z Hrabią *Mahani* poslem Króla Jmci Hiszpańskiego, tamże o godzinie jedenaściey przybyli. Cesarz Jmć i Cesarzowa Królowa Jeymć z Arcy-Xiężniczką Jeymcią na salę udali się. Cesarzowa Królowa Jeymć zasiadłszy pod baldachinem w krótkich słowach przy czyny tego zgromadzenia przełożyła. Kazala zatym Xiążęciu *de Kaunitz-Rittberg* głośno czytać ułożone zrzeczenie. Po przeczytaniu Arcy-Xiężniczka Jeymć mająca przy sobie Kardynała Arcy-Biskupa i wspomnianego Xiążęcia *de Kaunitz* iako Kanclerza przy sięgą z twierdziła to zrzeczenie na ołtarzu umyślnie na to wystawionym, i podpisała.

Num: 80.

S U P L E M E N T

DO WIADOMOSCI WARSZAWSKICH

WE SRZODE DZIA 7. PAZDZIERNIKA ROKU 1767.

Z Konstantynopola d. 1. Sierpnia. Sóltañ teraz panujący, nayzacnieyszym nawet ze Sług swoich, zwłaszcza do spraw Stanu tyczących się używanym, kiedy się co na nich złego by raz pokaże, nielaski swojej skutków wraz doznawać daje tak iako i innym poddanym bez żadnego względu na ich przeszłe zasługi. Przetoż i teraz *Abdurashim Effendi* Pieczętarz złożonego z Urzędu *Mustego*, że miał uczeftnictwo w wielu zdradach z Panem swoim na wygnanie posłany jest tudzież *Muderizat Effendi* Naywyższy Sędzia w *Angora* w swoim domu wartą opasany, a Syn jego, i Synowiec do więzienia wtrąceni, a *Capigi Bacha* do *Angory* wysłany jest, na roztrząsanie sprawy ich.

Z Mantui d. 28. Sierpnia. Cesarzowa Królowa *Jeymć*, i Cesarz *Jmć* chcąc wszystkich poddanych swoich tuteyszych Obywatelów, a osobliwie szlachetnie urodzonych do Nauk zachęcić Akademią tuteyszą, która dotąd pod nazwiskiem *Timidi di Mantova* znaioma była, imieniem Akademii Królewskiej nauk i sztuk wyborynych zaszczyć raczyli, i nie tylko w swoją Pańską opiekę przyjęli ją i rozperządzenie nauk uczynili, ale też pewnemi dochodami na potrzebne wydatki opatrzyć raczyli. Tudzież ustanowiono w niej 4 *Classes Philosophiam Politicam, & æconomicam, Mathesim, Phisicam, & Medicinam* i nazna-

ezono temu, któryby najlepsze dzieło w swoiey sztuce napisał
wkażdey Klasse z osobna nagrodę, Metall szczerozłoty po ie-
dneuy stronie Portretem Cesarzowy Królowy i Cesarza Jmci z
podpisem Jmion ich ozdobiony, á na drugiey Minerwę siedząca
z Oliwnym wieńcem w ręku mający z tym podpisem: *DEUS*
Nobis hac otia fecit. Bonæ Arte scientiæ restituta, Academia Mantua
in saurata. MDCCLXVII.

Z Stokolmu d. 5. Września. Pan Baron *de Friesendorf* Vice-
Prezydent Senatu, iednego z zacnych Panów oskarżył, iakoby
on listowne miał porozumienie z dobrze znanym Ludwikiem
d' Hesz ponieważ on nie tylko się z tym szczył, ale też i Listy ie-
go pokazywał. Pan ów oskarżony nie zaparł się swey z nim kor-
respondencyi, ale wyznał, iż tylko w potocznych interessach nie
zaś w należących do Ministerium pisywał do niego, z tym wszy-
stkim urząd Poczty tuteyszey odebrał ordynans aby wszystkie
listy, któreby od Ludwika *d' Hesz* do wspomnionego Pana przesy-
lane były lub wzajemnie, nie inaczey oddawał ażby w przód otwo-
rzywszy sprawę pisania wyrozumiał.

Z Krakowa d. 3. Października. W przeszłą Sobotę przy-
bywszy tu Jmć P. Romer Kasztelan Zawichostski zachorował,
który dla poratowania słabego zdrowia podpadł *Cura Medicorum*,
przeto do rekonwalescencyi swoiey zabawić się jest przynie-
wolony.

Z WARSZAWY DNIA 7. PAZDZIERNIKA.

W przeszły Poniedziałek d. 5 tegoż miesiąca za zgromadze-
niem się Państwa, J. K. Mć P. N. M. ruszył do Kollegiaty tutey-
szey: gdzie Jmć X. Bayer Biskup Chełmiński *Pontificaliter* śpiewał
Mszę S. á Kazanie miał Jmć X. Zurawki Kanonik Warmiński.
Po skończonym zwyczajnym przed Seymowym nabożeństwie,
Król Jmć z Senatem i Stanem Rycerskim powrócił do Zamku,
á potem do Senatorskiej udał się Izby. Tam zasiadłszy na Tro-
nie oświadczył w krótkich słowach, iż przystępując do powsze-
chney Stanów Konfederacyi, gdy dopatruie chętną wszystkich
jednomyślność, żąda od Xiążęcia Marzalka Konfederacyi gene-

ralney uznaney rozpoczęcia funkcyi Jego Marszałkostwa Seymowego, więc Xiążę Jmć Radziwiłł Marszałek teyże Konfederacyi za daniem sobie głosu przez Xiążęcia Jmci Marszałka W. Koronnego Zagał wyborną mową Seymowe Obrady. Poktorey gdy przeczytano Proiekt Limity Seymu z wyznaczeniem Kommissarzów do traktowania z J. O. Xiążęciem Jmcią Repninem wielkim Posłem Rossyiskim, i pełnomocnym, zabrał głos Xiążę Jmć Biskup Krakowski, wktórym zezwalał na wyznaczenie Kommissarzów, ale domagał się, aby pomienieni Jchmć Kommissarze nie mieli *potestatem Legislativam*. Toż samo żądanie pótym oświadczył i Jmć P. Woiewoda Krakowski Hetman Polny Koronny, i przy tym dopraszał się, aby przeczytany Proiekt był wszystkim na kilka dni wprzód komunikowany, nim do jego roztrząśnienia Stany przystąpią. Po tey mowie Sessya zwyczajnym sposobem jest Solwowana.

We Wtorek po zwyczajnym Sessyi zagaleniu, było kilkanańów ściągających się tak do Proiektu wczorayszego, iako i do niniejszych okoliczności. Daley czytany był drugi Proiekt Plenipotencyi mającym bydź wyznaczonym Kommissarzom. Zatym przy deklaracyi że obadwa będą komunikowane Senatowi i Posłom do rozważenia, Solwowana Sessyi do poniedziałku przyszłego.

W przeszłą Sobotę Jmć X. Durini Nuncyusz Papieski przy liczney Karet i Kawaleryi asystency przybywszy do Zamku miał publiczną u Króla Jmci P. N. M. audiencyą.

Znayduią się w tuteyszey Drukarni różne Mowy Seymu terniejszego: także Series Jchmciów PP. Posłów.

Znayduie się u Jmci P. Grölla w Mariwillu Portret Jmci Pana Kasztellana Krakowskiego Stanisława Poniatowskiego z malowania Jmci P. Baciarelli sztychowany przez Pana Barth. Jolin. za Złotych 6.

Na Grzybowie na Krochmalney Ulicy we Dworku Jmci P. Ge-

nerata Leutenanta Jozefa Przebudowskiego z naydula się Offycyna, w której trzy Pokoje z Piecami, Kuchnią, Sklepem i gurą, jest do najęcia, ktoby miał ochotę te Offycyne albo z wszystkim sam nająć, albo tylko po jednym Pokoju lub na cały Rok, puł roka, albo Kwartał, żeby się dnia 10 Października przed południem do zgody stawił tam we Dworku.

Podaje się do wiadomości, iż uciekł Stangret dnia 2. Października, wziąwszy Konia z karo gniadego, w żupanie zielonym, Kontusz zaś szarawy, pas takiż iako i kontusz, u kołpaka baran czarny, wierzch także iako w kontusie, imieniem Mikotaj, wzrostu średniego, twarzy pociągłej żółtawo zarastał, warkocz rudawy po polsku mało mowiący natłone Czech. Ktoby takiego przytrzymał niech daie znać do Pałacyku Jeymci Pani Latour, będzie miał nadgrode Czerwonych Złotych 20.

Czyni się wiadomo, iż tu w Warszawie jest Bitnik Złota, lub Auricufor J. K. MCi Nadworny Przywileiowany, imieniem Jan Jeremiasz John, który Malarzkie Złoto różnego gatunku, iako to, nayprzednieysze, Francuzkie i ordynaryjne Złoto białe, i za nie drogą Cenę przedaie. Stancya Jego jest na Bielnie za Otwockiem w pierwszym Domostwie na rogu u Malarza Pana Richtera.

Tomasz Clouges Fabrykant Londyński odebrał teraz nowo przybyte świeże towary, które przedaie za bardzo pomierną cenę. Mankiety, Aksamit różnego koloru, Kalamayki kwieciste, Taborety, Florety, Dyamenty, Kamloty w paski, Siodła, bity, trzewiki, ostrogi, brzytwy, noże, ofówki, bobrowe Kapelusze, srebrne takakiejski, guziki szalowe, pluszerony, Thieksety, iedwabne, Kastorowe i welniane pończochy, iedwabne, i Kastorowe spodnie, Jutipreis, Złote, srebrne i Tombakowe Zegarki, łańcuszki do zegarków, Garnitury Męskie i Damskie, branslety, igielki do włosów, guziki do Orderów, znaki Frankmatów. Czego wszystkiego każdy dostanie w Kamienicy Pana Zeman przed Krakowską bramą na dole.

ADDYTAMENT do GAZET

DNIA 7. PAZDZIERNIKA.

Przed kilką laty pokazała się w Rzeczypospolitey Szwaycarskiej i na Granicach Państwa Francuskiego zaraziwa choroba na bydło, o ktorey iak prętko się zwierzchność dowiedziała, zaraz ludzi rozsądnych i znających się porozsyłano, którzy doznawszy tey choroby, następujące okoliczności, i niektórych lekarstw sprobawwszy zgromadzono najwyższych Doktorow i Cerulików, którzy zważywszy wszelkie okoliczności dla powszechnego Dobra wydrukowali następującą informacją tey zarazy z receptą, które Zwierzchność rozestawży po całym Kraiu, i Jchmć XX. Plebani po odprawionym Nabożeństwie swoim Parafianom czytając skutecznie za pobieżono tey klęsce publiczney. O ktorey słyszac niedawno tu przybyły z tamtego Kraiu pierwszy Doktor J. K. Mci P. N. M. i w Akademiach Europeyskich sławny, widząc z relacyi, iż w tym Kraiu podobna panuje zaraza między wszystkimi nayniebezpiecznieysza, Kommunikował to Opisanie, które tu przetłumaczone dla wiadomości publiczney się podaje, i dostać można ile chcieć Exemplarzow w Drukarni Jchmciow XX. Jezuitow, w nadziei, że dla wygody i Dobra publicznego inne Drukarnie Wcałym kraiu toż samo nieodwłocznie wydrukować zechcą i wszystkim Kommunikować, iako też po Aptekach po rozsylać dla zapobieżenia tey klęsce publiczney.

RECEPTA przeciwko bydłucey chorobie, którą w inszych Kraiach nazywają *Latającym Rakiem*, i która Woły, Krowy, Cielęta, Kozły i Swinie zarażać zwykła, i pokazuje się na bydłe, wyrzucając niektóre krosty na języku, lub pod językiem, lub daley w gardle, od czego Ożer bydłocy w krotkim czasie odgnie i szmatami, lub całkiem zwykły odpadać i bydło zdychać, jeżeli niżej, opisanyym sposobem nie zabieży się tey chorobie.

zmo. Trzeba te krofty łyżką srebrną, lub blaszaną, srebro też jakimkolwiek kawałkiem srebra, chociażby i Moneta skrobać aż do krwi, dobrze uchwyciwszy za Ogor, ażeby Bydło tę ze skrobaną materią nie połykało, ale tę materią ze krwią na ziemię zrzucić.

zdo. Potym te rany świeżą wodą wymyć.

zto. Wziąć folii i Octa każdego po łyżce, kawałek sukna czerwonego, maczać, i tym rany kilka razy na dzień wycierać, coraz świeżo w Octie z solą, ten płatek sukna czerwonego maczając, który trzeba na koniec spalić, do infzego bydłęcia niezajawiając, aby się bardziej nie zarażało,

zto. Wziąć Czosnku, Szalwii, Rozchodniku większego, co na Dachach i starych Murach rośnie, liście Babki, Mistrzowniku, Soli i Hałumu, każdego zarowno, razem sfluc i z Octem na kształt maści zmieszać tym kilka razy na dzień rany i całe pierśi, które zwykły nabrzmięwać, mocno trzeć.

zto. Ktorzy chore bydło opatruią powinni mieć czyste Ręce, i potym mocno umywać wodką, lub octem, wszelkieu używając pilności i ostrożności. W tym zaś ma być zawsze wielkie staranie aby zdrowe bydło żadney nie miało Kommunikacyi z chorym.

PREZERWATTWA

Gdy się ta zaraza w jakiej Owoicy zjawi, trzeba bydło często język i pierś Examnować, iako też Jałowca, Soli i Czosnku każdego, po łyżce zmieszawszy na chlebie dawać dwa razy na tydzień. Można dawać i choremu ze dwa razy na dzień.